

TẠP CHÍ TRIẾT HỌC VÀ TƯ TƯỞNG – 30 NĂM, MỘT CHẶNG ĐƯỜNG

Nguyễn Quang Hưng*

Bắt đầu từ một tập san, do một số cá nhân, đứng đầu là GS. Nguyễn Hữu Liêm khởi xướng năm 1996, đến hôm nay *Triết học và Tư tưởng* (Philosophy and Ideas) đã trở thành một tạp chí có đủ tư cách pháp nhân do The Center for Vietnamese Studies (Trung tâm Nghiên cứu Việt Nam), National Chengkung University (Đại học Quốc lập Thành Công) bảo trợ. Đây là một Đại học danh tiếng của Đài Loan nằm trong top 200 trường Đại học đứng đầu thế giới, đồng thời cũng là Đại học vốn có quan hệ trao đổi hợp tác khoa học chặt chẽ với nhiều cơ sở đào tạo và nghiên cứu ở Việt Nam như Đại học Quốc gia Hà Nội, Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh, Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh.

Vấn đề không chỉ là sự thay đổi, khác nhau về tên gọi giữa tập san và tạp chí, mà cái chính là sự phát triển ở tầm cao mới xét theo nhiều phương diện. Từ chỗ chỉ là một tập san với đối tượng bạn đọc khá eo hẹp, chủ yếu là những người thân quen tập trung trong cộng đồng người Việt ở hải ngoại, tạp chí ngày càng có số lượng bạn đọc đông đảo, dành cho tất cả những ai trong và ngoài nước quan tâm tới triết học. Từ chỗ là một tập san phát hành mỗi năm 2-3 số, có năm không đủ thời lượng như vậy, lay lắt tùy theo số lượng bài vở mà những người cộng tác gửi tới, nay tạp chí đều đặn mỗi năm phát hành 3 số vào các tháng 4, 8 và tháng 12. Mỗi năm tạp chí ra ít nhất một số đặc biệt. Điều đáng nói còn là ở chỗ tạp chí *Triết học và Tư tưởng* có mã số ISSN 2996-9743, khẳng định tư cách pháp nhân bình đẳng như bao tạp chí khoa học khác. Hiện tại, đây là một trong số ít tạp chí quốc tế, nhưng chủ trương đăng các bài tiếng Anh, tiếng Hoa, tiếng Đức, và nhất là tiếng Việt phục vụ rộng rãi bạn đọc Việt Nam trong nước, người Việt Nam đang sống và làm việc ở nước ngoài cũng như các học giả quốc tế nghiên cứu và quan tâm tới đất nước và con người Việt Nam. Tạp chí có tôn chỉ rõ ràng thể hiện ở 10 chữ: *Hàn lâm, Lý tính, Chuẩn xác, Khoa học, Liêm chính*.

Ba mươi năm là quãng thời gian chưa quá dài đối với tuổi đời một tập san/tạp chí, cũng chưa phải quá dài đối với đời người, nhưng cũng đủ để chúng ta suy ngẫm về quãng thời gian chúng ta đã trải qua. Tạp chí *Triết học và Tư tưởng* đã vượt qua giai đoạn “vạn sự khởi đầu nan” để có thể đi bằng chính đôi chân của mình. Từ chỗ chỉ là một tập san có bài nào đăng bài đó, có số nhiều bài, có số ít bài tùy theo số lượng độc giả gửi tới đến đâu được đến đó, nay tạp chí Triết học có Ban Trị sự, Ban biên tập và Ban cố vấn gồm các học giả ở mọi lứa tuổi đến từ nhiều quốc gia và vùng lãnh thổ Việt Nam, Hoa Kỳ, Trung Quốc, Đài Loan, Hàn Quốc, Áo, Đức, ... Đó đều là những nhà khoa học có uy tín trong lĩnh vực chuyên môn của mình, nhưng làm việc hoàn toàn trên tinh thần thiện nguyện, trăn trở với nền triết học Việt Nam. Tạp chí *Triết học và Tư tưởng* tiến hành quy trình phản biện (peer review) đều đặn, không đăng những bài viết mà nội dung không đảm bảo chất lượng khoa học hoặc không đúng với tôn chỉ của tạp chí. Tạp chí đang ngày càng thu hút số lượng bạn đọc đông đảo là những người yêu thích triết học ở Việt Nam cũng như các kiều bào ở nước ngoài. Điều đáng

* GS.TS tại khoa Triết học và Quản lý, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQGHN

tự hào hơn nữa đối với bạn đọc, tạp chí kỷ niệm sinh nhật lần thứ 30 của mình trên một giao diện mới, hấp dẫn hơn, thể hiện sự chuyên nghiệp hơn.

Vẫn biết chặng đường dài phía trước của tạp chí không phải mọi thứ đều phẳng lặng. Tạp chí *Triết học và Tư tưởng* luôn cần số lượng nhiều hơn nữa các bài viết mang tính hàn lâm, nghiên cứu có chiều sâu và có chất lượng khoa học cao. Để có thể nâng thứ hạng, các thể loại bài viết cũng cần đa dạng và phong phú hơn, thu hút độc giả đa dạng hơn. Quy trình nhận bài, phản biện (peer review) ngày càng phải nghiêm khắc hơn, chặt chẽ hơn, chuyên nghiệp hơn. Tạp chí cần khẳng định vị trí của mình không chỉ trong cộng đồng khoa học trong nước, mà cả trong cộng đồng khoa học quốc tế. Giữa các thành viên Ban biên tập, Ban cố vấn, Trị sự cần có những tương tác giao lưu thường xuyên hơn, gắn bó như những thành viên của một đại gia đình. Các thành viên chủ chốt của tạp chí nay đều đã ở tầm tuổi gần bát tuần, cần tới các thế hệ trẻ tiếp nối để có thể duy trì tương lai lâu dài tạp chí. Đội ngũ Trị sự là các bạn trẻ làm việc ở các cơ sở đào tạo và nghiên cứu trong nước, tuy nhiệt tình, nhưng vẫn luôn còn phải trau dồi kinh nghiệm công việc trị sự để tạp chí ngày càng chuyên nghiệp hơn.

Dẫu còn không ít khó khăn phía trước, chúng ta có thể lạc quan về tương lai của tạp chí *Triết học và Tư tưởng*. Nhìn lại chặng đường đã qua, để có ngày hôm nay, tạp chí trước hết xin được tri ân Giáo sư Trần Văn Đoàn và Giáo sư Nguyễn Hữu Liêm, những thế hệ anh cả, những người luôn dõi theo từng hơi thở của tạp chí suốt mấy chục năm qua cũng như vai trò quyết định trong việc chuyển đổi tập san thành tạp chí cách đây 3 năm để chúng ta có được diện mạo như hiện tại. Nhân dịp này, tạp chí xin được đặc biệt tri ân TS. Nguyễn Lê Tiến, người đóng góp thầm lặng suốt mấy chục năm qua cho tất cả các số phát hành của tập san trước đây cũng như hiện tại về phương diện kỹ thuật, và nay dù đã ở tuổi thất tuần vẫn luôn sẵn sàng đóng góp cho tạp chí ở cương vị mới. Không có những đóng góp của các cá nhân trên thì chúng ta không thể có tạp chí *Triết học và Tư tưởng* với diện mạo như hiện tại.

Vững vàng tiến về phía trước!